

KERTOMUS JÄMSÄN PITÄJÄN KIINTEIDEN
MUINAISJÄÄNNÖSTEN INVENTOINNISTA
KESÄLLÄ 1962

Laatinut
hum. kand. Kerttu Itkonen

S i s ä l l y s l u e t t e l o

ALKULAUSE	s. 1
JUOKSLAHTI	
Kivikausi	3
PATAJOKI - PATALAHTI	
Kivikausi	4
Metallikaudet	4
JÄMSÄNJOEN REITTI	
Kivikausi	5
Rautakausi	5
JÄMSÄNNIEMI	
Kivikausi	7
ALHOJÄRVI	
Kivikausi	7
Rautakausi	7
SAARI	
Kivikausi	7
TOIVILA	
Rautakausi	7
PAIKANTAMATTOMAT	
IRTOLOYDÖT	8
TULOKEITTOMAT	
TARKASTUKSET	9
VALOKUVALUETTELO	10

A l k u l a u s e

28. 6. - 12. 7. ja 30. 7. - 7. 8. 1962 välisinä aikoina suoritin Muinaistieteellisen toimikunnan palkkaamana Jämsän, Jämsänkosken ja Koskenpään kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin. Aineiston työtäni varten hankin Muinaistieteellisen toimikunnan Esihistoriallisen osaston arkistoista, Maanmittaushallituksen kartta-arkistosta ja Nimiarkistosta sekä O. Keskitalon Suur-Jämsän historia I:een kirjoittamasta kyseisten pitäjien muinaisuutta koskevasta esityksestä.¹ Toimittaja Kallervo Maunaksela auttoi työn edistymistä laatimalla paikalliseen sanomalehteen Koillis-Hämeeseen työn kulkua selostavia artikkeleita.

Selostuksessani en ole noudattanut kylittäin etenevää järjestystä, vaan koska asutus lienee Päijänteeltä päin edennyt länteen eri vesireittejä pitkin, olen ryhmitellyt aineistoni siten, että käsittelen kunkin reitin erikseen. Näin saaduissa jaksoissa kuten Patajoki - Patalahti ja Jämsänjoen reitti olen ensin selostanut koko alueen kivikautiset löydöt aloittaen kiinteistä muinaisjäännöksistä ja edeten "vastavirtaan" sekä niiden jälkeen rautakauden löydöt saman periaatteen mukaan.

Vaikka olen laatinut Jämsänkoskesta ja Koskenpäästä oman kertomuksen, olen merkinnyt niiden muinaisjäännökset Jämsän kohdalla top. arkistossa säilytettäviin karttoihin. Pitäjien rajat ovat niin mutkikkaat, että jos kullekin pitäjälle olisi hankittu omat karttansa, olisi jouduttu säilyttämään useita

1. Keskitalo, Oiva: Suur-Jämsän esihistoria. Suur-Jämsän historia I s. 42 - 89.

kaksoiskappaletta. Tämän tähden kiinteissä muinaisjäännöksissä on yhtenäinen pitäjistä toiseen jatkuva numerointi samoin kuin yksityiskokoelmissa säilytettävissä irtolöydöissäkin. Karttaliitteitä on 14; kaikki ovat pitäjänkarttoja, joiden mittakaava on 1:20 000. Niihin olen tehnyt vihreitä ja punaisia merkintöjä: kivikautta koskevat vihreällä ja rautakautta koskevat punaisella tussilla. Tuloksettomien tarkastusten paikat olen merkinnyt vihrein vinoviivoin. A. O. Heikelin Jämsän Vekkulassa **tu**tkimista kiviraunioista saamani tiedot olen esittänyt Koskenpään tarkastuskertomuksessa.

Kertomukseen liittyvät filmit 25957 - 25965. Vain kaksi kuvaa kuuluu tietyn muinaisjäännöksen yhteyteen, loput ovat paikoilta, joista on löydetty esihistoriallisia esineitä. Kuvatekstit ovat kertomuksen lopussa.

Työni aikana asuin Jämsän keskustassa Seppolassa. Matkat kuljin polkupyörällä.

Helsingissä 20. joulukuuta 1962

Kerttu Ikonen

*ei asj.,
ei luo Helman*

J u o k s l a h t i

Kivikausi

- Mj. 1. Kivikautinen (?) tulisija
Tila: Pitkälä 3²⁵, Juokslahti
Omistaja: Maanviljelijä Veikko Lehtinen, Jämsä, Juokslahti
Sijainti: Pitkälä sijaitsee 14 km Sepolasta pohjoiskoilliseen Koskenpään Ehikistä Juokslahdelle vievän tien varressa. Tulisija on kesällä 1962 rakenteilla olleen navetan eteläsivulla. Ks. karttal. 7.
Maasto: Löytöpaikka on tasaista viljelyksessä olevaa hiekamaata, joka viettää loivasti luoteeseen kohti pientä Kirvesjärveä.
Kuvaus: Tulisijan kivet tulivat esiin noin 50 cm:n syvyydestä kaivettaessa navetan perustaa. Mustaksi pala-neista ja osaksi rapautuneista kivistä muodostunut tulisijan keskus oli noin 80 cm läpimitaltaan. Kivien välissä ja ympärillä ollut tumma nokimaalaikku oli halkaisijaltaan 120 cm.
Tutkimukset: Maist. Hirviluoto ja allekirjoittanut kävivät paikalla heinäkuussa 1962. Kiveys purettiin kokonaan; raaka maa tuli esiin 75 cm alkuperäisen maanpinnan alapuolelta. Mitään ajoittavaa ei tullut esiin, joten arvio, että liesi on kivikautinen, perustuu sen sijaintiin.

Irtolöydöt

- 4025:4 Tasataltan katkelma. Löytöpaikka on luultavasti 300 m Savion talosta itäkaakkoon sijaitseva Sepänmäki. Ks. karttal. 7.
5673:1 Kivituura, Ks. karttal. 7.
5920:1 Tasataltta. Löydetty läheiltä Saalahden rantaa.
5920:2 Tasataltta. Ks. karttal. 8.
5920:3 Tasataltta. Löydetty Saalahden ranalta.

P a t a j o k i - P a t a l a h t i

Kivikausi
Irtolöydöt

1068 Kolme kiviassetta. Ks. karttal. 11.

2267:1 Kaksoistaltoa. Ks. karttal. 10.

8148:1 Tasataltoa. Ks. karttal. 11.

10313:1-2 ^{1. TASATALTOA}
^{2. Kourutaltoa.} Ks. karttal. 10.

Saarijärven Kourutaltoa. Ks. karttal. 11 n:o 1.

Leuhun kansa-
koulun kok. Tasataltoa. Ks. karttal. 11 n:o 2.

Metallikaudet

Nj. 2. Kaksi hiidenkiuasta ^{peruskartta 2233 10}
Tila: Särkisalo 1⁴⁵, Asema ^{x 6866 96}
^{y 575 90}
^{z 80-85}
Omistaja: Autonkuljettaja Kauko Nurmela, Minna Canthin k.
22 A 5, Jyväskylä

Vuokraaja: Jämsän seurakunta

Sijainti: Särkisalo sijaitsee Päijänteen Siikaselässä va-
jaat 4 km Patajoensuusta itäkoilliseen. Hiidenkiu-
kaat ovat saaren kaakkoiskärjessä. Ks. karttal. 11.

Maasto: Särkisalo on kallioinen ja louhikkoinen sekamet-
sän peittämä noin ½ km:n pituinen saari, jonka
erottaa mantereesta kapea salmi. Länsilaidassa ja
kaakkoiskärjessä on viljeltyä maata.

Kuvaus: Hiidenkiukaat ovat saaren kaakkoiskärjessä 30 - 40
m:n päässä Päijänteen rannasta. Itäisemmän halkai-
sija itä-länsi-suunnassa 6 m, pohjois-etelä-suun-
nassa 6.5 m, korkeus 1 m. Siitä 10 m länteen on
toinen laakeampi: halkaisija itä-länsi-suunnassa
7 m, pohjois-etelä-suunnassa 9 m, korkeus 70 cm,
keskellä kasvaa mänty. Hiidenkiukaat ovat kallio-
pohjalla ja ne on varustettu rauhoitustaululla.

Aikaisemmat havainnot: Prof.rouva Sipilän ilmoitus toimikunnalle v. 1958.

Irtolöytö

2215:785 Keihäänkärki. Ks. karttal. 11.

4) peruskarttamuunnos ja koordinaatit maaliskuuta 1969/III
Leuhun kansakoululle toim. tiedon ylläpitäminen
Kari Kankkunen

J ä m s ä n j o e n r e i t t i

Kivikausi
Irtolöydöt

- 2089:4 Kourutaltoa. Ks. karttal. 10.
2089:5 Kourutaltoa. Ks. karttal. 10.
2634:472 Kourutaltoa. Ks. karttal. 10. Nykyään Kaipolan talo sijaitsee Jämsänjoen suussa Päijänteen rannalla, jonne se on siirretty n. v. 1905. Kourutaltoa on löydetty Kaipolan Karhalan ja Niemen välissä olevasta pellostä.
2634:475 Kourutaltoa. Ks. karttal. 6.
4025:2 Tuuran teräpuoli. Ks. karttal. 10.
10307 Kourutaltoa. Ks. karttal. 10.
11818:1 Reikäkiven puolikas. Ks. karttal. 10.
11818:2 Reikäkivi. Ks. karttal. 10.

Rautakausi

- Mj. 3. Viikinkikautinen polttokalmisto
Tila: Puttola 1⁸⁷, Ruotsula *perustusk. 223307*
Y. 286220
Y. 56472 z = 90-95
Omistaja: Agronomi Raimo Kaislo, Jämsä
Sijainti: Puttola on Seppolasta Patajoelle vievän tien varressa 2 km 400 m Seppolasta. Ks. karttal. 10.
Maasto: Kalmisto on 60 m päärakennuksesta itään vilja-aitan lounaisnurkalla. Paikalla on suuria kiviä, joita peittää rehevä kasvillisuus. Puttolan rakennukset ovat mäellä, josta on 600 m Jämsänjokeen.
Kuvaus: Polttokalmiston kivet ovat tutkimuksen jälkeisillä paikoillaan ja erottuvat joten kuten ruohikon alta.
Tutkimukset: O. Keskitalo 1951.
Löydöt: KM 12860:1-37.
Filmi: 25958.

Mj. 4. Rautakautinen polttokalmisto
Tila: Pälämäki 3⁷, Honkala *peruskartta 223307*
x 6861 82
y 564 18
z 85-90
Omistaja: Jämsän Kansanopistoyhdistys ry., Jämsä
Sijainti: Pälämäki on Seppolasta Patajoelle vievän tien varrella 1km 800 m Seppolasta. Puttolan kalmistosta on Pälämäkeen matkaa 700 m. Ks. karttal. 10.
Maasto: Pälämäki on Jämsänjoesta jyrkkänä kohoava osaksi kallioinen mäki.
Kuvaus: Kalmisto on mäellä sijaitsevan kansanopistorakennuksen alla.
Tutkimukset: A. Hackman 1915.
Löydöt: KM 6990:1-9.
Filmi: 25959.

Mj. 5. Kaksi lapinrauniota
Tila: Leposaari, Moiskala
Omistaja: Autoilija Harry Vuorinen, Lönnrotink. 41 A, Helsinki
Sijainti: Leposaari on Kankarisveden länsiosassa oleva saari 4 km 600 m Jämsänkosken kirkolta pohjoisluoteeseen.^{x)}
Maasto: Leposaari on 40 x 20 m:n suuruisen kalliosaari, jonka erottaa mantereesta 25 m:n levyinen salmi.
Kuvaus: Saaren itäreunalla noin 5 m vesirajasta on 2.5 x 2 m:n suuruisen nelikulmainen pohjois-etelä-suuntainen kivikehä. Turpeen alla oli 5 cm:n kerros raakaa hiekkamaata ja sen alla 2 cm:n vahvuinen nokimaa. Tämän länsipuolella on soikea osaksi maakivien vaaraan ladottu kivikehä, jonka keskellä on 50 cm:n korkuinen pystykivi. Kehän sisäpuolella on punertavaa hiekkaa.

Irtolöydöt

2267:9 Rautakirves. Ks. karttal. 10.
6453 Kupurasolki. Ks. karttal. 10.
7374 Hevosenkenkäsolki. Ks. karttal. 10.
12719 Keihäänkärki. Ks. karttal. 10.

^{x)} Ks. karttal. 6. peruskartta, 223305, $x = 687346$
 $y = 55940$
 $z = \dots 100$

Mj. 4. Rautakautinen polttokalmisto
Tila: Pälämäki 3⁷, Honkala *peruskartta 223307*
x = 6861 82
y = 564 18
z = 85-90
Omistaja: Jämsän Kansanopistoyhdistys ry., Jämsä
Sijainti: Pälämäki on Seppolasta Patajoelle vievän tien varrella 1km 800 m Seppolasta. Puttolan kalmistosta on Pälämäkeen matkaa 700 m. Ks. karttal. 10.
Maasto: Pälämäki on Jämsänjoesta jyrkkänä kohoava osaksi kallioinen mäki.
Kuvaus: Kalmisto on mäellä sijaitsevan kansanopistorakennuksen alla.
Tutkimukset: A. Hackman 1915.
Löydöt: KM 6990:1-9.
Filmi: 25959.

Mj. 5. Kaksi lapinrauniota
Tila: Leposaari, Moiskala
Omistaja: Autoilija Harry Vuorinen, Lönnrotink. 41 A, Helsinki
Sijainti: Leposaari on Kankarisveden länsiosassa oleva saari 4 km 600 m Jämsänkosken kirkolta pohjoisluoteeseen.^{x)}
Maasto: Leposaari on 40 x 20 m:n suuruisen kalliosaari, jonka erottaa mantereesta 25 m:n levyinen salmi.
Kuvaus: Saaren itäreunalla noin 5 m vesirajasta on 2.5 x 2 m:n suuruisen nelikulmainen pohjois-etelä-suuntainen kivikehä. Turpeen alla oli 5 cm:n kerros raakaa hiekkamaata ja sen alla 2 cm:n vahvuinen nokimaa. Tämän länsipuolella on soikea osaksi maakivien vaaraan ladottu kivikehä, jonka keskellä on 50 cm:n korkuinen pystykivi. Kehän sisäpuolella on punertavaa hiekkaa.

Irtolöydöt

2267:9 Rautakirves. Ks. karttal. 10.
6453 Kupurasolki. Ks. karttal. 10.
7374 Hevosenkenkäsolki. Ks. karttal. 10.
12719 Keihäänkärki. Ks. karttal. 10.

^{x)} Ks. karttal. 6. peruskartta, 223305, $x = 6873 46$
 $y = 559 40$
 $z = n. 100$

J ä m s ä n n i e m i

Kivikausi
Irtolöydöt
2634:471 Tasataltta.
4025:1 Tasataltta. Ks. karttal. 11.

A l h o j ä r v i

Kivikausi
Irtolöydöt
1167 Onsitaltta. Ks. karttal. 13.
2634:473 Hakkuuase.
Rautakausi
Irtolöytö
2218:173 Rautakirves.

S a a r i

Kivikausi
Irtolöytö
2218:28 Taltta.

T o i v i l a

Rautakausi
Mj. 6. Lapinraunio *pauskahti 223302*
Tila; Ojala 7¹⁴, Toivila *x = 687584*
Omistaja: Maanviljelijä Kaarlo Salminen, Jämsä, Ehunsalmi *y = 54880 z = n. 110*
Sijainti: Ojalan talo on Ehunsalmella Jämsän - Vilppulan
tien varressa 20 km Seppolasta luoteeseen. Lapin-
raunio on aivan maantieltä Ojalaan vievän metsätien
laidassa Kelalammin ja sen pohjoispuolella olevan
suolammin välisellä kannaksella. Ks. karttal. 5.
Maasto: Paikka on kangasmaata, entistä ahoa, joka nyt kas-
vaa havumetsää.
Kuvaus: Latomus on pitkänomainen, pohjois-etelä-suunnassa
3.5 ja itä-länsi-suunnassa 2 m. Kiviä on 1 - 2 ker-
roksessa, mutta koko pohja ei ole kivetty. Koko-
naan sammaltunut.
Aikaisemmat Väinö Nieminen 1917.
havainnot:

Mj. 7. Lapinraunio *Peruskartta 223302*
Tila: Petäjämäki 2²⁸, Toivila *x = 627206*
y = 54910
z = 103-105
Omistaja: Maanviljelijä Kalle Hammar, Jämsä, Nurmela
Sijainti: Petäjämäen lapinraunio on noin kilometrin mj. 6:n
selostuksessa mainitusta Ojalan talosta pohjoiseen
Karppijärven länsirannalla. Ks. karttal. 5.
Maasto: Raunio on noin 20m:n päässä Karppijärven rannasta
hiekkaja- ja kiviperäisessä suon keskellä kohoavassa
20 - 30 m:n läpimittaisessa saarekkeessa.
Kuvaus: Raunio on suorakaiteen muotoinen, pohjois-etelä-
suunnassa 2.5 ja itä-länsi-suunnassa 2 m:n pitui-
nen. Keskellä on silmäkivi. Kiviä on 1 - 2 kerrok-
sessa.
Aikaisemmat Väinö Nieminen 1917.
havainnot:

Väinö Niemisen tietojen mukaan samoilla seuduilla piti olla kaikkiaan seitsemän kivirakennelmaa. Neljää Karppijärven pohjoispuolisen Valkeajärven rannalla olevaa rauniota ei etsiskelyistä huolimatta löytynyt - etsimistä vaikeutti se, että Valkeajärven pintaa on v:n 1917 jälkeen laskettu lähes metrillä, joten Niemisen antamat metrimäärät eivät enää pidä paikkaansa. Viides, Valkeajärven länsipuolella sijaitsevaan Jämsänjärveen viettävässä rinteessä oleva kiviröykkiö oli nähdäkseni tavallinen peltokiviraunio.

P a i k a n t a m a t t o m a t
i r t o l ö y d ö t

Kivikausi
2089:7 Reikäkivi.
2089:8 Tasataltta.
2125:230 Oikotaltta.
2157:8 Reikäkivi.
2218:5 Vasarakirveen katkelma.
2218:34 Kaksoistaltta.
2634:474 Pallonuija.
2634:476 Kourutaltta.
Jämsän kirk- Reikäkivi.
komuseo

Rautakausi

704	Kaksiteräinen miekka.
2267:8	Rautakirves.
2705:16	Saviastianpaloja.(?)
4201:4	Rautainen keihäänkärki.
13191	Soikea tuluskivi.
14119	Rautainen työkirves.

T u l o k s e t t o m a t
t a r k a s t u k s e t

Yllä olevien tarkastusten lisäksi teinlukuisia tuloksettomia. Karttoihin olen merkinnyt vihrein viivoin ne paikat, joissa saamieni viitteiden perusteella ja oman arvioni mukaan olisi saattanut odottaa muinaisjäännöksen ilmaantumista, mutta joissa koekaivaukset jäivät tuloksettomiksi. Erikseen mainitsen Suur-Jämsän historiassa selostetut Nytkymenjärven rantakallion uhrikuopat.¹ Kyseessä on kaksi laakeaa vesirajassa olevaa kiveä, joista toisessa on noin 20 ja toisessa neljä 1 - 3 cm:n läpimittaista etupäässä soikeaa syvennystä. Kivet ovat rapautuneita ja syvennyksiä pidän luonnonmuodostumina.

1. Keskitalo, Oiva: Suur-Jämsän esihistoria. Suur-Jämsän historia I s. 83.

V a l o k u v a l u e t t e l o

- 25957 Patalahden pohjoisrantaa. Taustalla Virhiän ja Yijälän pellot, joista on löydetty esineet 2267 ja 10813.
- 25958 Ruotsulan Puttolan kalmiston paikka.
- 25959 Honkalan Pälämäki kansanopistoineen nelostien uudelta sillalta nähtynä.
- 25960 Jämsänjoen alajuoksua.
- 25961 Jämsänjoen itärannalla kohoava Virmapyhän vuori Kaipolan tieltä nähtynä. Virmapyhään liittyy runsaasti kansanuskomuksellista aineistoa.
- 25962 Jokilaaksoa Virmapyhän eteläpuolella.
- 25963 Lähikuva Virmapyhästä. Vuoren takaisilta pelloilta on löydetty esineet 2084:4, 2089:5, 2267:9, 4025:2 ja 6453.
- 25964 Oikealta: Virmapyhä, Jämsänjoki sekä vanhan Kaipolan pelto, josta on löydetty n:o 2634:472.
- 25965 Jämsän linnavuori nelostieltä nähtynä.

Jämsän inventointikuvia I

f. 25958 Ruotsulan Puttolan
kalmiston paikka

f. 25959 Honkalan Pälämäki ja kal-
miston paikalla oleva kansan-
opisto

f. 25965 Jämsän linnavuori nelus-
tieltä nähtynä

Jämsän inventointikuvia II

f. 25957 Patalahden pohjoisranta

f. 25962 Jokilaaksoa Virmapyhän eteläpuolella

f. 25960 Jämsänjoen alajuoksu

f. 25961 Jämsänjoen itärannalla kohoava Virmapyhän vuori

f. 25964 Jämsänjoki, oikealla Virmapyhä

f. 25963 Lähikuva Virmapyhästä

KERTOMUS JÄMSÄNKOSKEN LINNASENMAEN
MUINAISLINNAN JA PITÄJÄSTÄ LÖYDETT-
TYJEN MUINAISESINEIDEN LÖYTÖPAIKKO-
JEN TARKASTAMISESTA KESÄLLÄ 1962

Laatinut

hum. kand. Kerttu Itkonen

A l k u l a u s e

30. 7. - 7. 8. 1962 suoritin Muinaistieteellisen toimikunnan palkkaamana Jämsänkosken Linnasenmäen muinaislinnan sekä pitäjän alueelta löydettyjen muinaisesineiden löytöpaikkojen tarkastuksen. Työ oli osa kokonaisuudesta, johon kuuluivat Jämsänkosken lisäksi Jämsä ja Koskenpää. Tiedot aineiston keruusta ja työssä noudatetuista periaatteista selviävät Jämsän kiinteiden muinaisjäännösten tarkastuskertomuksesta. Jämsänkoskea koskevat top. arkistossa Jämsän kohdalla säilytettävät karttaliitteet 4, 6, 7, 9 ja 10 sekä filmit 25939, 25952 - 25954, 25966 ja 25967.

Helsingissä 20. joulukuuta 1962

Kerttu Itänen

Kivikausi

2267:2 Talta. Löydetty Alikerkkolan maalta.

Jämsänkosken Talta. Löydetty Linnasenmäen pohjoisrinteeltä.
kotis.museo Ks. karttal. 10 n:o 3.

Talta. Löydetty Kankarisveden rannasta Rasuanniemestä, ks. karttal. 7 n:o 4. Löytäjän maanviljelijä Arvo Koskisen mukaan löytöpaikalla rantahiekassa lähellä vesirajaa oli erittäin nokista maata. Tein Koskisen laatiman luonnoksen mukaan muutaman koekuopan, mutta tuloksetta.

Rautakausi

Mj. 8. Linnasenmäen muinaislinna

Tilat: Kyykkälä 14⁴² ja Linnasenmäki 14⁴⁹

Omistajat: Anna Nordström (Kyykkälä) ja Jämsänkosken kunta (Linnasenmäki)

Sijainti: Linnasenmäki on Jämsänkosken keskustan etelälaidassa Jämsään johtavan tien itäpuolella kohoava vuori.

Maasto: Linnasenmäki on 40 m korkea jyrkkäseinäinen kallioinen vuori, jota peittää havumetsä. Laki on melko tasainen.

Kuvaus: Mäen laella on havaittavissa kehävallia noin 80 metrin matkalla lähinnä länsi-, etelä- ja itäisivulla. Valli noudattelee jyrkänteen reunaa ja on rakennettu käyttäen hyväksi kallion kohoumia. Eteläsivulla on suuren paaden vieressä portinaukko ja heittokivikasa. Valli on pahoin sortunut; paikkakuntalaisten kertoman mukaan sitä on viime vuosikymmenelläkin hävitetty vierittämällä kiviä alas jyrkäntheeltä. Leveys on noin metri, korkeus jää kaikkialla alle puolen metrin. Mäen lounaisrinteellä on noin 30 metrin pituinen suurten kivien varaan rakennettu esivalli, joka on sulkenut pääsyn joenrantatasanteelta vuoren laelle.

Kaikkilä 10, pöytäkirja 223307

Aikaisemmat H. A. Reinholm: Käsikirjoitus 12. Finlands fornborgar, Kymmene vattensystem.
havainnot: Hj. Appelgren: Suomen muinaislinnat. SMYA XII.
Tutkimukset: J. Voionmaa 1951, A.-L. Hirviluoto ja K. Itkonen 1962.
Löydöt: KM 15689:1-4.
Filmit: 25939, 25952 - 54, 25966, 25967.

Irtolöytö

14578 Rautaveitsi. Ks. karttal. 10. Veitsen löytyminen Linnasenmäen länsipuolella olevasta rinteestä antoi aiheen mäen tarkemmalle tutkimukselle v. 1962.

V a l o k u v a l u e t t e l o

25939 Linnasenmäki Koski-Keskisen sillalta nähtynä

25952
25953 Esivallin kiveystä Linnasenmäen lounaisrinteellä
25954

25966 Linnasenmäen päävallin eteläisen portinaukon paikka

25967 Linnasenmäen päävallia mäen laen eteläreunalla

Jämsänkosken inventointikuvia

f. 25939 Linnasenmäki Koski-Keskisen sillalta nähtynä

f. 25967 Linnasenmäen päiväntähtien eteläreunalla

f. 25966 Linnasenmäen eteläisen portin aukon paikka

f. 25953

f. 25952

25952-54. Kiveyksi Linnasenmäen lounaisranteella

f. 25954

KERTOMUS KOSKENPÄÄN PITÄJÄN
ESIHISTORIAALLISTEN ESINEIDEN
LÖYTÖPAIKKOJEN TARKASTAMISESTA
KESÄLLÄ 1962

Laatinut
hum. kand. Kerttu Itkonen

A l k u l a u s e

30 . 7. - 7. 8. 1962 suoritin Muinaistieteellisen toimikunnan palkkaamana Koskenpään pitäjistä löydettyjen muinaisesineiden löytöpaikkojen tarkastuksen. Työ oli osa kokonaisuudesta, johon Koskenpään lisäksi kuuluivat Jämsä ja Jämsänkoski. Tiedot aineiston keruusta ja työssä noudatetuista periaatteista selviävät Jämsän kiinteiden muinaisjäännösten tarkastuskertomuksesta. Koskenpäättä koskevat top. arkistossa Jämsän kohdalla säilytettävät karttaliitteet 1 - 7. sekä filmi 25968.

Helsingissä 20. joulukuuta 1962

Kerttu Hönönen

Jämsän tarkastuskertomuksen jakson J ä m s ä n j o e n
r e i t t i jatkona ovat seuraavat yhdeksän saman vesistön
varrelta K a i p o l a n ja V a l k e a l u o m e n kylästä
löydetyt esineet:

2089:6 Tasataltta.
2214:741 Kaksoistaltta. Ka. karttal. 3.
2267:3 Lieriömäinen kiviesine. Ks. karttal. 6.
15228:1 Epämääräinen hiottu kiviesine. Ks. karttal. 3.
15465 Nuolenkärki. Ks. karttal. 3.
Vanhan Jämsän Reikäkivi. Ks. karttal. 3.
kotis.museo
Koskenpään Reikäkivi. Ks. karttal. 3 n:o 5.
Luomen kansak. Viherkivitaltta. Ks. karttal. 3 n:o 6.
kok. Reikäkivi. Ks. karttal. 3 n:o 7.

J a a t i l a

2263 Tasataltta. Ks. karttal. 4.

P a t a l a

11396 Reikäkiven puolikas.

K e r k k o l a

4025:3 Tasataltta. Ks. karttal. 1.

K a v a t t i l a

14533 Hevosenkenkäsolki. Ks. karttal. 3.

S i n i ä n v i r t a

2089:3 Kourutaltta. Ks. karttal. 3.

H a v u n v e t ä m ä

15227 Hevosenkenkäsolki.

A. O. Heikelin v. 1896 Vekkulassa (oik. Koskenpään Patalassa ja Jämsän Juokslahdella) tutkimien parinkymmenen "hiidenkiukaan" tarkastaminen jäi miltei tuloksettomaksi, sillä vain yksi kyseisistä kiviraunioista löytyi. Selostuksessani seuraan Heikelin numerointia ja esitän maanomistajien antamat tiedot.

1. Hakala, omistaa maanvilj. Urho Nyytiäinen, os. Koskenpää, Niinimäki. Alkuperäinen Hakala on nyt kuudessa osassa. Ennen siihen kuului 160 ha, nyt 60. Omistaja ei tiedä rauniosta. Hänen maallaan on tavaton määrä kaskiraunioita.
2. Ylä-Niinimäki, nykyään Niinimäki, omistaa maanvilj. Martti Niinimäki, os. Koskenpää, Niinimäki. Haka on suuruudeltaan 8-9 ha, osaksi läpipääsemätöntä tiheikköä. Rauniota ei löytynyt.
3. Ylä-Niinimäki. Okslampeen laskevan ojan länsirannalla noin 100 m maantien eteläpuolella on kymmenkunta kehän muotoon asetettua kiveä. Kehän halkaisija on 2 m. Ks. karttal. 4 mj. 9. *peruskartta, 2233 09, x=688400, y=56446, z=140-145*
4. Tavilampi, omistaa Lappalaisen perikunta. Rauniosta ei tiedetty.
5. Hienola, omistaa maanvilj. Mauri Hienola. Rauniosta ei tiedetty.
6. Kaura-aho, ent. Höppölä, omistaa Toivo ja Tauno Blom, os. Koskenpää, Tavilampi. Raunio sijaintia ei tiedetty, mutta toinen omistajaveljeksistä muisti kuulleensa tutkimuksista.
7. Leuhula, omistaa maanvilj. Väinö Martikainen, os. Juokslahti. Rauniosta ei tiedetty.
8. Kelkkala, nyk. Rajala, omistaa maanvilj. Esa Rajala. Rauniosta ei tiedetty.

Vuohisaari, om. Olga Salmela, os. Muurame, Rannankylä, Saareen on tehty pelto ja kivet ajettu Saarijärveen. Tämän kertoi omistajan veli Kalle Oksala, joka tiesi myös, että saaresta on löydetty Kansallismuseoon toimitetut käsikivet.

Kirvesniemi, omistaa maanvilj. Matti Rossi. Kalle Oksala on käynyt paikalla ennen, mutta ei löytänyt sinne enää. Hän muisti, että niemellä oli parissa paikassa 2 x 3 m:n suuruisen kivineliö.

f. 25968. Aikalan harjun eteläpää ja Lahnajärveä Koskenpään Kaipolan kylässä. Esine 15228 löydetty ajettaessa hiekkaa kuvassa näkyvästä sorakuopasta.